

TILLEGGSBESTEMMELSER TIL NS 8417

Ad 0:

Totalunderentreprenør («TUE») sitt tilbud er basert på NS 8417:2011, med de endringer, tillegg og modifikasjoner som følger av disse standard tilleggsbestemmelser. Bestemmelsene tilpasser standarden til elementbransjens virksomhet. Punktene er nummerert og behandlet som i NS 8417. Presiseringer er markert med «P», Suppleringer med «S».

1 Definisjoner

S 1.10: Sluttfrist

Med sluttfrist menes avsluttet elementmontasje med kran, med mindre annet er uttrykkelig avtalt. Tid for etterarbeider vil normalt komme i tillegg. Etterarbeider forutsettes utført kontinuerlig, men vil være væravhengig.

2 Kontraktdokumenter og tolkningsregler

P 2.1: Kontraktdokumenter

(bokstav c)

TUEs tilbud inkluderer disse tilleggsbestemmelser til NS 8417.

7 Partenes sikkerhetsstillelse

P 7.1: Generelle bestemmelser (sikkerhetsstillelse)

(andre ledd)

Eventuell prosjektering og utarbeidelse av produksjonstegninger anses som del av «arbeidene».

14 Kontraktsgjensiden

S 14.1: Avtalte krav

(nytt tredje, fjerde, femte og sjette ledd)

Prøver på overflater er veiledende, og avvik kan forekomme. Ståldetaljer utføres i kvalitet S235 (tilsvarende St37), ubehandlet og uten brannbeskyttelse dersom ikke annet er særskilt avtalt.

TUEs mengdeangivelser i tilbudet er å betrakte som anslag. Ved mangelfull beskrivelse/mengdeangivelse i tilbudsgrunnlaget, omfatter TUEs pris kun elementer angitt i egen elementspesifikasjon.

Hvis det ikke er spesifisert i tilbudsgrunnlaget, eller særskilt avtalt hvilke bolter og ståldetaljer som skal

medregnes i prisen, e medregnes kun bolter og ståldetaljer som er faststøpt i elementene eller innbyrdes nødvendige mellom de leverte elementer.

Ved avtalens inngåelse spesifiseres hvilke støpe-, sveise- og avstivningsarbeider som omfattes av monteringen. Foreligger ikke slike spesifikasjoner, omfatter avtalen kun de arbeider som er nødvendige for å fullføre monteringen, herunder nødvendige midlertidige sikringer, men ikke eventuelle støpearbeider.

15 Krav til prosessen

S 15.3 Forutsetninger for TUEs gjennomføring av arbeid under kontrakten

Støping mellom 0 og minus 10 grader celsius kan utføres for totalentreprenørens regning og risiko ved bruk av tilsetningsstoffer. TUE skal varsle totalentreprenøren uten ugrunnet opphold og avvente totalentreprenørens skriftlige forhåndsordre før igangsetting kan skje etter denne bestemmelsen. Kapittel VII gjelder tilsvarende.

Dersom temperaturen er lavere enn minus 10 grader celsius kan støp ikke skje. Kapittel VII gjelder tilsvarende.

Med mindre annet uttrykkelig fremgår av kontrakten, har TUE ikke medtatt kostnader til fjerning av snø. Kapittel VII gjelder tilsvarende.

Med mindre annet er uttrykkelig fremgår av kontrakten, har TUE ikke medtatt kostnader til losse- og lasteramper. Kapittel VII gjelder tilsvarende.

Med mindre annet uttrykkelig fremgår av kontrakten, har TUE ikke medtatt kostnader til seismiske laster/vindlaste. Kapittel VII gjelder tilsvarende.

18 Forhold på byggeplassen

S 18.9 Sikring

TUE har ansvar for å sikre egne arbeider under montasjen. Permanent sikring er totalentreprenørens ansvar, herunder sikringsmateriell.

Kap. V: Totalentreprenørens ytelser

22 TEs medvirkning

S 22.3 TUEs arbeidsgrunnlag

(nytt tredje ledd)

Med mindre annet er avtalt bærer totalentreprenøren risikoen for prosjekterte løsninger som TUEs leveranse er avhengig av og for konstruksjonens statikk og egenskaper der TUEs leveranse inngår blant flere leveranser i konstruksjonen.

S 22.3.1 Krav til byggeplass og adkomstvei

Totalentreprenøren er ansvarlig for at byggelinjer, høyder, fundamenter, innstøpte bolter, beslag, utsparinger og andre konstruksjoner som elementmontasjen er avhengig av, er utført korrekt og kontrollmålt av totalentreprenøren. Måleprotokoll skal foreligge, og skal leveres senest en uke før montasjestsart.

TUE forutsetter tilfredsstillende adkomst til byggeplassen. Det påhviler totalentreprenøren å varsle TUE dersom transport med ordinært utstyr ikke kan gjennomføres. Totalentreprenøren må dekke ekstra omkostninger ved eventuell reduksjon av det normalt tillatte akseltrykk. Det forutsettes nødvendig kjørbart areal og oppstillingsplass for kran og transportbil (semitrailer) både inne i og utenfor bygget. Eventuell oppstempling av frittstående dekker utføres av totalentreprenøren for dennes regning. Totalentreprenøren sørger for stillaser dersom bruk av lift ikke er mulig.

Totalentreprenøren har ansvaret for tilkomst og øvrige forutsetninger for TUEs leveranse. Dette omfatter snømåking, oppvarming, tildekking og andre nødvendige tiltak.

TUE vil normalt foreta en besiktigelse av byggeplassen før monteringsutstyr kjøres ut. TUEs besiktigelse innebærer ikke at totalentreprenørens ansvar overføres til TUE uten at han uttrykkelig og skriftlig påtar seg dette.

Totalentreprenøren skal fritt stille til disposisjon nødvendige brakker (unntatt sovebrakker), boder, vann, strøm og lys. Videre skal totalentreprenøren

sørge for mobildekning og wifi på byggeplassen med mindre annet er avtalt..

Totalentreprenøren har ansvaret for eventuell utkobling eller fjerning av strømførende ledninger i forbindelse med leveransen.

S 22.6: Plan for TEs leveranser og annen medvirkning (NY)

Totalentreprenøren skal utarbeide leveranse- og fremdriftsplan basert på TUEs fremdriftsplan jf. pkt. 21.2.

Totalentreprenøren skal angi hovedmål og detaljmål samt oppgi forutsetninger med hensyn til belastninger, klimaforhold og andre forhold som kan influere på utførelse eller valg av kvaliteter.

Betongarbeider på byggeplass som TUEs montasjefremdrift er avhengig av, må være utført før montasjetidspunktet.

S 22.7: Erstatning ved utsatt oppstart og forskyvning av produksjonen.

Dersom totalentreprenøren ikke overholder fristene i leveranseplanen slik at TUEs fabrikkproduksjon hindres, har TUE krav på erstatning for det tap han derved lider – herunder – men ikke begrenset til - tapet fortjeneste, kapitalutgifter, andel administrasjon, lønns- og kapitalutgifter i henhold til fabrikkens produksjonsplan.

S 22.8: Erstatning ved monteringsavbrudd

TUE utfører montasjen sammenhengende. Tilleggskostnader som følge av monteringsavbrudd som ikke skyldes TUE, vil bli belastet totalentreprenøren. Kapittel VII gjelder tilsvarende.

S 22.9: Lagerutgifter

Hvis totalentreprenøren ikke kan ta imot TUEs leveranse eller deler av denne til avtalt tid, betaler totalentreprenøren til dekning av TUEs lagerutgifter, 0,5 % av verdien av den utsatte leveranse eller delleveranse for hver fulle uke leveringen utsettes. Dersom TUE vil kreve lagerutgifter utover 0,5 % pr fulle uke, varsles og behandles dette i henhold til kapittel VII.

S 22.10 Elementavstiving

Dersom elementene ikke lar seg avstive permanent i monteringstiden grunnet forhold totalentreprenøren har ansvaret for, overtar totalentreprenøren ansvaret

for elementene og de midlertidige avstivninger etter avsluttet elementmontasje med kran.

Kap. VI: Vederlag og betaling

26 Fastsettelse av vederlag

1. S 26.4 Rett til vederlagsjustering ved ekstraordinær kostnadsutvikling.

TUE har rett til å kreve kompensasjon for ekstraordinære og uforutsette endringer i material- og råvareprisene, fratrukket eventuell avtalt indeksregulering.

27 Fakturering

P 27.2.1 Faktureringsplan (tredje ledd, bokstav c)

Betongelementene gir rett til fakturering når de er produsert og leveringsklare fra fabrikk. Totalentreprenøren kan forlange at TUE stiller særskilt sikkerhet dersom en faktura omfatter elementer som ikke er tilført byggeplass eller tydelig merket med totalentreprenørens navn. Krav om sikkerhet må fremsettes senest en uke før forfall av fakturaen.

31 Endringer

S 31.1 Retten til å pålegge endringer

Totalentreprenøren kan ikke pålegge endringer som innebærer omlegging av produksjon på fabrikk senere enn frist angitt i TUEs produksjonsplan, eller 8 uker før produksjonsstart hvis slik produksjonsplan ikke foreligger.

2. (endring av annet ledd)

3. En endring må stå i sammenheng med det kontrakten omfatter, og kan ikke være av en vesentlig annen art enn det opprinnelig avtalte arbeidet. Er ikke annet avtalt, kan ikke totalentreprenøren pålegge TUE endringer ut over 20% netto tillegg til kontraktssummen.

32 Irregulær endring

S 32.1 Endring i form av pålegg (nytt tredje ledd)

Medfører pålegget behov for justering av rammetillatelse, har ikke TUE plikt til å iverksette endringen før totalentreprenøren har besørget justering av tillatelsen.

S 32.2: TUEs varslingsplikt (andre ledd, nytt siste punkt)

Når TUE mottar nye eller reviderte tegninger fra totalentreprenøren, hans oppdragsgiver, eller hans rådgivere, skal det medfølge en liste over endringer i forhold til tidligere tegninger, salgsunderlaget eller lignende. Endringene skal også være innsirklet, eller avmerket på annen tilsvarende tydelig måte på tegningene. Hvis dette ikke er gjort, bortfaller ikke TUEs rett til å gjøre gjeldende at det er en endring.

S 34.3.2: Justerte enhetspriser (nytt tredje ledd)

Dersom en reduksjon av kontraktsarbeidet omfatter en fabrikkprodusert leveranse, skal reduksjonen behandles som avbestilling. Dersom det er angitt en frist i fremdriftsplan for å justere bestillingen, jf. pkt. 21.2, skal den bli behandlet som avbestilling dersom reduksjonen fremsettes senere enn fristen.

36 Forberedelse til overtakelse

S 36.1: Generelt om overtakelse og registreringsforretning (nytt tredje ledd)

Før byggekranen fjernes fra byggeplassen, kan TUE kreve at det avholdes en reklamasjonsbefaring av de monterte elementer. Totalentreprenøren kan ikke senere påberope seg mangler som han har oppdaget, eller som han burde ha oppdaget ved vanlig aktsomhet under en slik befarings. Det skal føres protokoll fra befaringsen. For øvrig gjelder pkt. 37.6 tilsvarende.

37 Overtakelse

P 37.3: TEs rett til å nekte overtakelse (endring av tredje ledd)

Med mindre annet er uttrykkelig avtalt kan totalentreprenøren ikke nekte overtakelse dersom elementmontasje med kran er avsluttet og det for øvrig ikke kan påvises slike mangler ved leveransen som gir rett til å nekte overtakelse.

40 Forsinkelse

S 40.2 Dagmulktbelagte frister

Dagmulkt kan ikke kreves etter avsluttet elementmontasje med kran, med mindre annet uttrykkelig fremgår av kontrakten.